

**Передплата**

на «РУСЛАНА» вноситься:

**в Австрії:**

на цілий рік . . . . 12 р. ав.  
на рік року . . . . 6 р. ав.  
на чверть року . . . 8 р. ав.  
на місяць . . . . . 1 р. ав.

**За границею:**

на цілий рік . . . 20 рублів  
або 40 франків  
на рік року . . . 10 рублів  
або 20 франків  
Податковий номер до 8 кр. ав.

# РУСЛАН

«Вирнеш ми очі і душу ми вирнеш: а не вольнеш милости і віри не вольнеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Пашкевича.

Виходить у Львові щодня крім неділь і руских свят о год. 6-й пополудни.

Редакция, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 9 ул. Коперника. — Експедиція місцева в Агенції Линдовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженя. — Редакція неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

## Чи буде спокій на Сході?

(+) Турецкий султан подав ся під напором європейских держав і, як звіщають з Царгорода, підписав вимагане амбасадорами письменно призволенє на їх предложене в справі розмеженя. Мирне успосіблене султана потверджує також вість наспівша з Вольо, що вже розпочав ся виступ війська з Тесалії і що султанське іраде розпоряджає, віддати тесалійські залізничі протягом осьми днів. Вправді доносять до одної англійської часописи з Царгорода, що султан додав деякі застереженя до того іраде, котрим санкціонував управильнене турецько-грецьких меж після проекту європейских держав, однак се не зміняє факту, що султан Абдуль-Гамід залишив опирати ся домаганям держав і усунув голувну перепону для дальших переговорів, так що можна небавом сподівати ся заключеня дефінітивного мира.

Основи мира тим способом утворені, а хоч нема ще докладних вістий що до всіх подробиць мирного договору, то всеж таки з дотеперішних вістий можна собі уявити его образ хочби в приближеню. Окрім грошевого відшкодованя, зискає Туреччина стратегічне спростоване границі таке, що всі просмики, ведучі до Тесалії і всі верхи гір, домінуючі над долиною Пенєю, остануть єї власністю; мабуть займе спростоване також кілька місцевостей, вже в самій Тесалії положених, але на всякий случай територіяльні спрати Греції будуть вельми незначні. Тимчасом нова границя зовсім забезпечує Туреччину із сторони Тесалії. З того часу ніяка шайка не може вдерти ся до Македонії, а наколиб Греція коли небудь бажала повторити теперішню пробу і виповіла війну Туреччині, тоді турецькі війська можуть дуже легко обсадити цілу Тесалію. Єсть се для Туреччини неперечно велика користь, а то тим важнійша, позаяк пангеленська агітація була звернена іменно до Македонії і там находила найурожайнійше поле для свого посіву.

До сего рішучого звороту довів очи-

видно надір в остатних днях з боку європейских держав. Що терпелівість держав була вже вичерпала ся і они рішили ся покінчити з короводами Туреччини, за свідчає «Новое Время», котре є в близьких зносинах з російским міністерством заграничних справ: «Порта не повинна забувати, писав недавно сей дневник, що всяка терпелівість має свої границі. Наколи в Йілдіц-Кіоску щене набули переконаня, що треба конечно піддати ся домаганям держав, то держави будуть мусіти кріпши ми доказами довести Туреччину до того переконаня. Короводи треба вже раз залишити чим скорше, инакше буде мир з Грецією заключений з підмогою європейских ескадр. Тоді Туреччина втратить симпатії європейских держав, котрі ужили би найповажнійшого примусу, щоби Туреччину довести до такого стану, щоб не була безнастанною грозою для Європи. Daily Telegraph навіть дізнав ся, що амбасадори в Царгороді дістали вже указки що до тих примусових способів.

Турецкий султан певно не з легким серцем рішив ся на такий зворот. Єго положенє зовсім незавидне. З одного боку мав він діло з європейскими державами, що не хотіли покинути раз занятого становища і допустити до надмірного пригнобленя Греції, а з другого боку напирала на него двірська камарія, щоби вихіснував успіхи турецького оружя. Заступники держав піддержували свої домаганя грізбою про європейські ескадри, а воєнна партія двірська грозила роздмуханем фанатизму музулманських мас. В такім положеню був дуже трудний вибір для султана і не можна дивувати ся, що в такім положеню хапав ся всяких короводів, щоби рішенє справи проволікати. Не тільки престіл але й жите султана находить ся в безнастанній тревозі.

Було се в неділю, — пише «Times» — турецькі міністри радили над новим окружником до європейских держав, коли від султана наспів приказ, прийняти ухвалену амбасадорами граничну лінію. Дотичне

письмо предложено султанови ще того самого дня, але безуспішно. В понеділок в ранці найшов султан відкрите безіменне письмо на своїм бюрі, в котрім дуже завзято виступав безіменний автор против поновного відданя невірним Тесалії з гробами вірних музулман. Коли амбасадори приготовляли справозданє до держав і висказували там погляд, що лише грізним примусом можна довести до уступки, з'явив ся протягом дня Юсуф-Бей і безуспішно просив амбасадорів з порученя султана, щоби потерпіли ще кілька днів, а тоді рішенє справи піде гладко. Аж в середу вечером приніс Тевфік-паша до австрійської амбасаді іраде султана із згодою на ухвалену амбасадорами граничну лінію!

Султан піддав ся напорови держав, переконавши ся, що не можна сподівати ся їх роз'єднаня і що європейські держави постановили тепер солідарно і енергічно поступати в східній справі. Цікава тепер річ, яке се вражінє зробить в Царгороді. Годі припускати, щоби воєнна партія турецька так легко прийняла свое поражене і залишила свої інтриги. Успіхи турецького оружя розбудили самосвідомість музулман а писанина шовіністичних дневників турецьких так розворушила маси, що їм здаєть ся, що наспіла пора для музулманського сьвіта, наново піднести голову. В побіднім похмілю думають в Царгороді, що Туреччина доволі має сили опирати ся Європі і не легко погодить ся з тим, щоби свою здобичу віддати джаврам. Огірчене против султана Абдуль-Гаміда, котрий вже і підчас остатного сьвята байраму не сьмів показати ся на улиці, ще зросло. Концентрація війск в Царгороді остатними часами засвідчав, що султан сьвідомий сеї грізної ситуації, а європейські держави мусять приготувити ся на вибух музулманського фанатизму. Мирні переговори можуть скоро покінчити ся, позаяк не уложені ще дальші точки договору не будуть причиною особливих труднощій і мир поміж Туреччиною а Грецією може бути небавом заключений. Але чи сей мирний договір запоручить спокій на Балканскім півостро-

## Галичині.

(Російский голос).

По матері любій Вкраїні,  
Галичино-тітко рідна,  
Мене ти піддержала нині,  
В лихую годину, одна!  
Ніякої ради не знаю  
Я, в тяжкі та прокляті дні,  
Під гнітом, для бідного краю, —  
І соромно стало мені;  
Бо жить чоловіком нікчемним  
Без долі та волі я мав, —  
Моїм пориванням даремним  
Шляхів би до смерти шукав...  
Які-ж ті були поривання:  
Слободи бажав землякам,  
Ніс в серці сьвяті уповання, —  
Рібкий та осьміяний сам...  
А в нашій глибокій пригоді  
Апостол — і той би не міг  
Дух иньший збудити в народі,—

Гнів проти навісних вері!  
Його придавила зневага, —  
І скрізь задурманений люд,  
Без тіни просьвіти, чи блага  
Несе лиш свій каторжний труд...  
Дитиною ще одірвали  
Мене від рідного села,  
Мужицьких нудьги та печали,  
Неправди, обиди і зла;  
А в городі довгі роки  
Заляканим жив я рабом,  
Де вічно лютують пороки,  
Все-ж чесне оковане сном...  
І мову народну в кайдани  
Забрали вже стільки годів...  
Душі наболівшиї рани,  
Чого-сь, я ворунить не сьмів, —  
Та тільки молив ся я Богу  
Із тиха, щоби визволив він  
Як-небудь Вкраїну убогу  
Від ворогів з ріжніх сторін!...  
Аж сестру нещасної неньки  
Зазнати я ближче успів: —  
Хати єї, ваче рідненькі

І мов наш український сьпів;  
Всюди величаві храми,  
Городи, гаї та садки;  
Однакові стріхи і брами;  
У плахтах баби і дівки!  
Та иньшая воля і сила,  
Галичино, в тебе, ніж в нас:  
Врагів побіджати ти вміла  
В недобрій, пригідливий час...  
До себе-ж прийми мене, тітко,  
На нову, живу боротьбу:  
У тебе підняти ся швидко  
Тепер доведеть ся рабу!  
Хоч мисль в голові вже дрімала,  
Хоч гасла у серці любов:  
Мене твоя річ зрятувала, —  
І став чоловіком я знов!

Сергій Бердаєв.

Київ, 25 червня, року 1897.





ві, чи запоручить спокій на Сході і загальний спокій європейській?

Остає ще неполагоджена справа на Креті, котра щораз замотує ся. Панує там найбільший заколот, котрий свідчить о великій незручності європейської дипломатії, а бодай о недостатчі енергії з її боку. Положене є ще і з тої причини вельми трудне, позаяк кретенські повстанці не заявили найменшої охоти, признати і прийняти європейську інтервенцію. По закінченю справи турецько-грецької будуть могли держави звернути всю бачність на Крету. Місія Джевад-паші на Креті насуває нові думки, зброєне Сербії і щедрий дар воєнний царя — все те будить всякі сумніви нічого дивного, що міністер справ заграничних і в часі відпустки держить керму заграничних справ у своїх руках.

## Борба з жидами перед судом.

Дня 26. липня розпочала ся перед судом окружним в Бережанах розправа против 48 залізничних робітників, двох господарів і одного жида, обжалованих о участь в заворушеннях, виміренних против жидів, які лучили ся дня 5-го цвітня в Ходорові.

Предсідателем трибуналу є радник Сінгалевич, вотантами: радники Капешевский і Яворский і ад'юнкт судовий Черний. Обжаловує заступник прокуратора Ровцький.

Всі 48 є обжаловані о се, що в намірі заспокоєня своєї ненависти і пімщеня мнимої зневаги, самовільно, уоружені в киї, разом з иньшими дня 5. цвітня 1897 напали на мешканя і доми жидів в Ходорові, причім допускали ся насильства на їх домівниках, нищили в злорийний спосіб їх майно, вибивали вікна, виломлювали двері, товкли начинє, роздирали убранє і постіль, ломили знарядя і нищили віктуали, чим допустили ся злочину публичного насильства з §§. 83 і 85 букв. а з. к.

Два господарі з Ходорова, Данило Кудлик і Михайло Гохекер, обжаловані о се, що помагали в згаданім повисше злочині в сей спосіб, що вказували доми жидів і захочували до насильства, чим допустили ся співини в злочині публичного насильства з §§. 5, 83 і 85 букв. а закона карного.

Вкінці Самуїл Арбайт, жид, літ 18, родом з Ходорова, обжалований є о се, що в день заворуень в Ходорові ударив Станислава Винярського кием по голові так міцно, що той відніс ушкодженє здоровля з 9-дневною нездатністю до праці, чим допустив ся Арбайт проступку з §. 411 з. к.

То головні точки обжалованя, а крім сего тяжать на декотрих обжалованих закиди по причині подій, які лучили ся того дня в сусідних Долинянах, Рівни, Волчатицях і в самім Ходорові. І так декотрим закидає прокуратория злочин публичного насильства, якого допустили ся в сей спосіб, що домагали ся від жидів пива, горівки, папіросів, а замість заплати ще їм грозили або потурбували, иньшим закидує ся крадіж при згаданих заворушеннях, иньших знов обжаловує ся за се, що били або кидали каміння на жидів.

Ціла подія, після акту обжалованя, мала відбуті ся в сей спосіб. В біжучім році будує ся колія залізна з Ходорова до Підвисокого і до будови стягнуло ся з західних сторін краю велике число робітників. Дня 4. цвітня 1897 в неділю проходжували ся робітники по Ходорові, а один з них в жарті перевернув жидівці перекупці кіш з помаранчами в болото. За се жид, Борух Штравхлер, ударив того робітника палицею. Повстав крик, збіговиско і колотнеча між жидами а робітниками. Однакж з'явилась жандармерия і привернула порядок на сей день. Дперва другого дня вибухла буря. Коли робітники були за місточком при роботі, то кількох з них забавляло ся по шинках до 9-ої години рано. На ринку перевернули они знов якийсь жидівці лавку з хлібом і наговорили їй дурниць. Знов счинила ся авантура. Збігли ся жиди, уоружені в різні знарядя, і побили робітників досить небезпечно. О тім нападі жидів дав хтось

знати робітникам при залізниці. Ватагою до 200 осіб з'явили ся они в місті. Тут кинули ся на доми і мешканя жидів, знищили все, що лише попало під руки і побили кільканайцятьох жидів і жидівок так тяжко, що один з них, Мошко Штайн, за кілька днів помер. Дперва около 12 години в полудне удало ся жандармерії перешкодити дальшим розбоєм і напасники опустили місто. Але по полудни сего дня надтягнуло їх ще більше, бо понад 500, і стріли ся зараз при вступі до міста з жандармерією. На зазив, щоби розійшли ся і заховували ся спокійно, відповіли робітники, що нічого злого не будуть робити жидам, лише най жандармерия випустить трех арештованих.

Коли війшли до міста, заховували ся зразу взглядно спокійно, але скоро побачили, що жид Самуїл Арбайтер скалічив робітникови Станиславови Винярському голову, — кинули ся ще з більшою запеклостію на доми та мешканя і нищили дальше, що тільки можна було; причім декотрі мали допустити ся крадіжки.

Дперва коли зареквіровано войско зі Львова і Рогатина, напасники опустили Ходорів і розсипали ся по околиці. Але й на тім не конець. Менші ватаги рабували дальше жидів в Долинянах, в Волчатицях і в Рівни, говорячи навіть, що «мають на се дозвіл від власти».

В наслідок сих розрухів аж 177 жидів в Ходорові і в околиці понесло шкоду на маєтку на загальну суму 2.474 зр. 24 кр. Отже перед судом стає тепер в тій справі 51 обжалованих, 177 пошкодованих і 93 свідків, разом 321 осіб. Акт обжалованя додає, що обжаловані робітники становлять лиш незначну часть виновників. Було їх при першім нападі 200, при другім 500, але скоро по нападах всі робітники розсипали ся на всі сторони і не є знані ані з назвищ, ані з місця побуту, не можна їх було потягнути до судової одвічальности.

Боронять обжалованих з уряду адвокат др. Андрій Чайковский і кандидат адвокатский др. Мечислав Россовский, позаяк ніхто ані з місцевих адвокатів ані з львівських не підняв ся оборони добровільно.

## Вісти політичні.

В нинішній порі борби о лизикові розпорядженя, де тільки найвіжнороднійших поглядів висказує ся за і против, заслугує на особлившу увагу голос з німецької сторони, а іменно католіцької «Augsburger Postzeitung», що звучить в головнійших точках ось як: Язык німецький зовсім не зівстав усунений, він тратить лиш несправедливий привілей, що вельма має відбувати ся по німецьки; має також уживати ся чеський язык, если интересована сторона пр. є Чехом. Чи то справді так страшно, як се представляють? Чи може Чехи не мають того самого права що Німці? — Вже в році 1866 втратила Австрія своє німецьке покликанє, а если Німці ще тепер підносять якісь претенсії до старшованя в державі, то цілком несправедливо. Язикові розпорядженя завели лише то, що вже давно повинно було бути. Впрочім німецькість остає зовсім ненарушена в війску, жандармерії, у всіх адміністративних кас, на почті і т. д. Чому то австрійські ліберали не бачать, що діє ся на Угорщині, де німецькість гнобить ся і мадяризує ся в найпоганійший спосіб. Бо там панують ті самі жидівські ліберали, против котрих піднесли ся всі народи Австрії.

В подібнім напрямі висказують ся штургартський «Deutsches Volksblatt», «Elsässer» і иньші католицькі часописи.

В провідництві Німців моравських заносить ся очевидно на зміну. Недавно приніс берненьський «Tagesbote» ляконічну вістку, що пос. др. А. Промбер зрік ся достоїнства провідника берненьського німецького союзу. Чи зреченє Промбера означає зміну в способі веденя інтересів німецьких на Моравах, годі на певно сказати, а лиш з того догадувати ся треба, що деякі німецько-ліберальні органи моравські починають розпрощувати ся вже з др. Промбером. Так отже пише моравський «Tagblatt»: Др. Промбер видно політично умучив ся, хоч не значить се, щоби его знатна, часто випробована сила мала зломити ся; він радше умучений напастями, що мимо его видатної діяльности в останніх ча-

сах против него звернули ся. Якої ваги була діяльність дра Промбера, покаже ся тоді доперва, коли приглянемо ся єї без упередженя. Тоді покаже ся, як неспожитою була у него сила праці, і як ревню він сю працю віддавав на услуги німецькості, на услуги краю, на користь поодиноких товаришів свого сторонництва, а також цілих громад і корпорацій. Жаль би було, наколи би німецькість в краю такої сили схотіла зречи ся. У нас сили не переливають ся, щоби ми з легким серцем такої сили позбувати ся могли. Дозрілий суд про чоловіка і его діяльність вискажемо, наколи его уступленє з провідництва партії стане ся фактом завершеним». На кожний спосіб діє ся тут щось закулісового.

Сонн- u. Montags-Ztg одержує відомість з Праги, що після інформації віденьського кореспондента «Narodn. List.» скликанє чеського сойму на вересень зістало в основі ухвалене. Сойм має при помочи устави краюї управити питанє язикове а разом з ним також про курії народні. Заряди партії німецької і чеської займають ся вже тою евентуальністю. Перед зібранєм сойму має прийти до виміни гадок між інтересованими сторонами.

Про ситуацію в Буда-Пешті доносить «Czas». Найближші повірники барона Банффіого не знали нічо о наглій его подорожі до Ішль. В кругах політичних говорять, що Банффі зложив цісареви справу о незвичайно заостреній ситуації парламентарній і узискав затверженє средств, ухвалених правительством против обструкції. Кажуть, що вже в найближших днях виступить правительство з новелею, котра впровадить обмеженє дискусії (кльотура). Дотичний проєкт після візрця англійського виробив радник міністерияльний Дардай; екладає ся сей проєкт з двох параграфів. В виду сего, що проєкт є короткий, правительство гадає, що зможе его в недуже довгій часі в палаті перевести; натомість опозиция готовить ся до найострійшої борби і думає, що літа минуть, а правительство не одержить дотичної ухвали парламенту. Опозиция задумує на провинції організувати народні віча, котрі би як найенергійніше заявили ся против обмеженя свободи слова. Декотрі єуть тої гадки, що Банффі має вже в руках цісарське письмо, що уповажняє его до евентуального розв'язаня парламенту.

В Німеччині понад всі иньші випадки теперішньої хвилі виступає відкиненє палатою послів сойму пруського новелі правительственной про союзи і стоваришеня. Судьба новелі висіла на волоску. За нею голосувало 205 послів, против неї 209. Ціле сторонництво народно-ліберальне, виявши двох членів его, заявлює ся против новелі. Пруска палата послів числить нині 431 членів, не ставало отже до голосованя лиш 17. Коло польське, центрум і фракції вольнодумні явили ся в комплеті. По оповіщеню результату голосованя відчитав др. Мікель рескрипт цісарський, поручаючий замкненє сесії сойму пруського.

Проект на поділ Туреччини. Лондонський «Quarterly Review» приносить в останнім вивуску займаючу статью про східні справи. Автор статі, розбираючи питанє східне, не бачить хісна з такого порішеня, щоби творити автономічні держави, бо ті не оказали ся досить спосібними до належитого господарованя, як сего доказують Болгария і Греция, але думає, що одинокою дорогою до сего порішеня є поділ Туреччини, який запроєктовав, по думці автора, ще перед двадцятьма роками гр. Андраши.

Автор статі вказує на Боснію і Герцоговину, котрі вповні оправдують таку політику, завдяки розумним заходам Австрії. Нема краю на світлі, каже він, де би проявила ся так рішуча поправа відносин, як там від часу австрійської окупації. Турки в Альбанії і Македонії завистно поглядають на вірцевий лад в тих краях. Ще перед кількома роками висказав був князь д'Омаль справедливу засаду, що трудність поділу Туреччини лежить лиш в постанові що до уділів. Росия іменно бажала доси загорнути для себе цілий Балкан, тепер вже стоить річ инакше. Між Австрією і Росією мало прийти до умови, котра мала заключити ся підчас гостини цісаря Франца Йосифа в Петербурзі. Австрія має мати тепер свободну руку по Солунь і старає ся всіма силами, щоби позискати собі рішучий вплив в



Альбанії, при чім великі услуги віддає єї римско-католицьке духовенство. Автор згаданої статі виступає рішучо супротив поглядів песимістів, що сумніваються о будучности Австрії, і предсказує габсбуржській Монархії довершене великої культурної місії в Альбанії і Македонії.

Англія, по думці автора, повинна пійти за приміром Австрії і, незважаючи на традиційні упередження, повинна прийти до порозуміння з Росією. Єгипет і Сирія мусять припасти для Англії, а Анатолія з Арменією має заховати ся для Росії. Порозуміння з Росією потрібне для Англії ще і з огляду на очевидне стремленє Німеччини, щоби злучити ся з Францією против Англії. Француско-російські відносини не стоять сему на заваді. Цар мав заперечити перед високим достойником в Німеччині в часі повороту з Парижа правдивість виключного опертя на Франції і легковажно виразив ся о дипломаті російським, котрий є великим захитником такого союзу. Також Ганото досвідчив на собі незгідного з виключною приязню російско-францускою становишка Росії, коли торічної осени безуспішно два рази обертав ся до Петербурга, щоби дізнати ся який є російський погляд на англійський проєкт в питаню вірменським.

Статя кінчить ся спонукою до особистого посередництва королевої Вікторії, котра дала докази, що вміє чинно виступати в справах рішучої небезпечности, як се пр. стало ся в часі американської війни домашної, коли то мало що не прийшло до англійско-американської війни, а лиш особиста інтервенція королевої перешкодила сему.

*Новое Время* звертає увагу російської суспільности на неспокої і невдоволенє в Афганістані, викликані англійським золотом проти емира за те, що наміряє скріпити правильні афганістанські війська. Невдоволенє викликають Англійці під позором, що скріпленем армії збільшать ся і податкові тягарі підданих. Властиво-ж розходить ся Англії о усуненє теперішнього емира Абдульгамана, а поставленє на єго місце бувшого намістника афганістанського Туркестану, а проживаючого тепер на пенсії в Самарканді, Ізаак-Хана, що більше улягає впливам Англії, чим теперішній володїтель Афганістану. Після погляду російського дневника, населене Афганістану не зискало би зовсім під Ізаак-Ханом, а навряд мусїлоб богато терпіти, тим більше, що Ізаак-Хан ще намістником прославив ся своєю жорстокостію і жаждою майна. Тодї то казав він одного з своїх противників, Абдуль-Кадира, зварити в олію, оголивши єму вперед бороду і обвізши на оселі по містї.

## Новинки.

— **Президент міністрів** гр. Бадені прибуде разом з маршалком краєвим, гр. Стан. Баденім, в суботу рано з Буска до Львова, звідки того самого дня по полудни, курсером удасть ся до Відня.

— **Хиба ad infinitum?** З Скалатщини доносять нам: Дня 6. липня, в свята Родження сьв. Івана Крестителя, заїхав рано до Тарноруди ц. к. ад'юнкт суду скалатського Кульчицкий на слідство (в справі виборів Шмігера) і «слідив» цілий ранок аж до 4. год. по полудни, ззиваючи людей не лише місцевих але й з сусідних сіл. Доходженє повиборче, то вправді справа карна, але чейже не так нагла, щоби о один день не можна єї пересунути. Факт нарушеня нашого свята вразив нас (а навіть і латинників) тим прикрїйше, що п. Кульчицкий з роду Русин.

— **Жолудковий тиф** лютить ся дальше у Львові. Львівський магістрат видав в наслідок того поученє: 1) Не вільно пити води з домашних копаних кириць, лише з водопроводів; 2) воду треба держати в чистих судинах; 3) молоко уживати переварене; 4) треба уникати переповнення жолудка, сирих овочів і огірків, зле уварених або упечених страв, води з леду, студених напиків і наглого остудження тіла.

— **Доповняючий курс наук торговельних** отворила з днем 18. липня «Народна Торговля» у Львові. На курс той уцає тепер 11 помічників і прак-

тикантив, призначених дирекцією з 11 філій. Удїляє ся в нїм крім наук фахових також язика руского і німецкого, калїграфії і реалїї. До плану наукового належить також звїджуване фабрик. Науки удїляють безкористовно: о. Евг. Гузар, др. К. Левицкий, А. Ничай, А. Волошинович, Іл. Гарасимович і В. Угрин. На другий рік придуть сьвіжі ученики, по одному з кожної філії, а з часом весь персонал «Народної Торговлі» буде користати з тих курсів.

— **Дивогляд.** Мар. Уриновска з Білгорая в російській Польщі повила мертвого дивогляда роду мужеского з двома головами. В кожній голові находили ся добре розвинені уста, язика, очі і підборідки, але мали спільну чашку і спільну кість чоловіку.

— **Коби так у нас.** Новий шах перський видав дуже острі розпорядженя против жидів. Перед тим скликав всіх рабїнів і заявив їм, що жиди або мусять прийняти віру магомеданську або внести ся з краю. Рабїни крутили як могли, а врешті шах видав таке розпорядженє: 1. Кождий жид мусить голову цілком оголити. 2. Жидам вільно ходити лише пішо, їздити зборонює ся їм найострійше. 3. Жидам не вільно носити європейської одежі. 4. Жидівска одїж мусить мати знак, впадаючий в очі, щоби сейчас можна відрїзнити жиди від чоловіка. 5. Жидівкам не вільно носити заслони на лиці. 6. Жидівкам не вільно на улиці показувати ся в строю перських жінок. 7. Жидови не вільно ставити виспого дому, ніж доми єго магомеданських сусїдів. 8. Жидам в часі дощу не вільно виходити на улицю. 9. На торгах не вільно жидам дотикати ся продуктів поживи. Если жид якийсь умре, то масток єго в першій лінії припадає тим єго своякам, котрі перейдуть на іслам. 10. Жид, що прийняв іслам а відтак вернув до жидівської релїгії, буде караний 10-літною вязницею. Ті розпорядженя шаха перестерігають ся строго, а є ще заостренї приписом, що кождий жид мусить носити на грудех табличку з написом «Mossah-ih» то значить: єсьм жидом.

— **З житейского моря.** Богатий горожанин міста Харкова, бувший моряк, мав одну, 18-літню доньку Евгению в Одесї, де она познакомилась з молодим, інтелїгентним чоловіком П. Із знакомства прийшло до любови і Евгения написала лист до вітця, просячи о дозвіл на подружє. Але отець уїмнїв доньку строго і приказав сейчас вернути домів. Евгения підчинила ся волї вітця, повернула домів, та лиш на се, щоби при найближшій нагодї заповідати собі смерть. Но случай хотїв, що сей плян їй не удав ся, — отець дізнав ся о всїм завчасу і успокоїв доньку тим, що став інформувати єя о молодім чоловікї, через котрого грозило таке нещастє. Получивши від одеских знакомих як найліпші свідочтва о особі п. П., завїзав єго нарешті у Харків. Молодий чоловік очарував старика. Відповідав отверто на всі питаня, но при питаню, — хто єго отець? — п. П. якийсь збентежив ся і сказав, що вітця свого не памятає, але із слів покійної матери знає, що отець єго був колись з моряком і що погіб адаєсь на морю. Всїм тим був старик вповні вдоволений і згодив ся на подружє доньки з п. П. Молодим людям не бракувало нич до щастя. Нараз за кілька днів зажадав старик від свого будучого зятя особистих документів. Не було иньшої ради, тільки сповнити і се бажанє і оба они удали ся в цілі провіреня принесених паперів до габінету. За хвилию переражаючий крик і стони рознеслись з відтам, а коли Евгения з тіткою кинули ся до габінету, узрїли на серединї ридаючого старика і стоячого в кутї, напів дерев'яного молодця. Виявила ся потрасаюча тайна... З метрики п. П. старик переконав ся, що єго будучий зять був сином одної Німкїні, бувшої перед літами гвернантки в домі єго родичів, з котрою він тоді мав зносини, наслідком чого появил ся на сьвіт П. Назвище своє прийняв послїдний від свого хрестного вітця. Розумїєсь, що гвернантку зараз таки з дитиною відправили і від сего часу слух по них загинув. Показало ся отже, що панна Евгения і єї жених були братом і сестрою.

— **Сумну ролю** підчає послїдної грецко-турецкої війни відограло православне духовенство. В цілій Тесалї першим між утікаючими було духовенство висших і иньших степеней, лишаючи своїх парохїян без всякої опіки. Тим то грецкий міністер віроісповдань був змушений кількох висших духовників строго для приміру иньших укарати. Остаточо, що православне духовенство утікало, можна ще пояснити великою обавою перед турецкою жорстокостію. Але що в грецкій армії не було жадних духовних, що не відправлявано служби божої і т. п., то вже є великою виною міністерства Делїанєса.

Нарід грецкий дуже побожний. Сьвяткує

всі недїлі і свята і в дні ті під жадним услївом анї не працює анї не полагаєджує інтересів. Тим більше отже в війську повинна бути зорганїзована служба божя, а сего зовсім нема. Жовнїри з власної волї ходять в недїлю до церкви. Католицька Церква установила для грецкого войска своїх капелянів і в часі війни православні грецкі жовнїри з завистію споглядали на своїх католицьких товаришів, як ті слухали служби божої. Але не досить на тім. Православне духовенство зовсім не опікувало ся ранними і хворими жовнїрами. В жаднім атењєкїм шпиталї не видно було православного сьвященника. Обурювало се навіть королївську родину.

— **Виправа Андре'го.** Від хвили відлету балюну Андре'го нема доси певної вїсти про судьбу сеї сьмілої виправи. Вправді зловлено доси два голуби почтові, першого з написію: «Nordpol 142 W. 47, 62», другого в день потім з написію: «Nordpol passirt 15», але що до першого, то вже річ вияснена, що є се один з голубів, які випустило одно товариство для годівлі сих птиць на північнїм заходї від Гельголянду. Голуби ті мали алюмінїові перстенї з числом і датою року, або з буквами, заступаючими цифру року. «V» означає сегорічних, «W» тогорічних голубів. То було би поясненє що до першого голуба. Але що значить другий післанець з написію: «Бігун північний перебутий»? Переважає опїнія, що припускає мїстифікацію. Служба голубів в підбїгунових стрєфах є взагалї дуже утруднена. Минувшого року з голубів, висланих з Шпилів, ні один не прибыв на місце призначеня. Не появил ся також голуб, що єго вислав товариш Андре'го, Стрїндберг, в хвили відлету, з послїдним прощанєм з судженою. Не позїстає отже нич иньшого, як чекати з резїгнацією і з людєким співчутєм для зухвалих подорожників, котрих предпрїняє досвідченї аеронавти — як др. Берзон в Берліні — уважають за добровільне самоубїйство.

— **Філії і читальні Просьвіти.** З кінцем першого півроку, (12 липня) сего року мало товариство «Просьвіта» 13 філій і 459 читальнє. Іменно було в поодиноких повітах: 1) Бережани: 5 читальнє. 2) Бібрка: філія і 19 читальнє. 3) Богородчани: 5 читальнє. 4) Борщів: 23 читальнє. 5) Броди: філія і 3 читальні. 6) Бучач: 12 читальнє. 7) Городенка: 6 читальнє. 8) Городок: 8 читальнє. 9) Гусятин: 6 читальнє. 10) Доброміль: 3 читальні. 11) Долина: 12 читальнє. 12) Дрогобич: 9 читальнє. 13) Жидачів: 7 читальнє. 14) Жовква: 10 читальнє. 15) Залїщики: 12 читальнє. 16) Збараж: 2 читальні. 17) Золочів: філія і 11 читальнє. 18) Калущ: 9 читальнє. 19) Камінка-струм.: філія і 13 читальнє. 20) Коломия: філія і 11 читальнє. 21) Косів: 4 читальні. 22) Львів: 19 читальнє. 23) Ліско: 2 читальні. 24) Мостиска: 9 читальнє. 25) Надвірна: 9 читальнє. 26) Перемишль: філія і 34 читальнє. 27) Перемишляни: 8 читальнє. 28) Підгайці: філія і 7 читальнє. 29) Рава руска: 9 читальнє. 30) Рогатин: філія і 24 читальнє. 31) Рудки: 3 читальні. 32) Самбір: філія і 6 читальнє. 33) Скалат: 10 читальнє. 34) Снятин: анї одної читальні! 35) Сокаль: 10 читальнє. 36) Станиславів: філія і 14 читальнє. 37) Старе місто: 6 читальнє. 38) Стрий: філія і 22 читальнє. 39) Сянік: 2 читальні. 40) Тереховля: 7 читальнє. 41) Тернопіль: філія і 17 читальнє. 42) Товмач: філія і 13 читальнє. 43) Турка: 6 читальнє. 44) Чешанів: 2 читальні. 45) Чортків: 9 читальнє. 46) Яворів: 9 читальнє. 47) Ярослав: 7 читальнє. В західній Галичинї були 4 читальні.

Отже найбільше читатель «Просьвіти» є в повітах: Перемишль 34, Рогатин 24, Борщів 23, Стрий 22, Львів 19, Бібрка 19, Тернопіль 17. Найменьше читальнє «Просьвіти» мають повіти: Снятин анї одної, Чешанів 2, Збараж 2, Сянік 2, Ліско 2, Броди 3, Доброміль 3, Рудки 3.

— **Дрібні вїсти.** Руско-народний театр переїжджає, по довшїм побутї в Стрию, до Надвірні. По дорозї дасть два представленя в Долинї. — Минувшої п'ятниці вечером навістила околицї Львова велика злива, що наробила багато шкоди. У Львові вода позамулювала улицї, позаливала пивницї і склепички а крім сего деякі поїзди приїзнили ся до Львова о кілька годин. — У Львові помер онодї Станислав Квятковський, староста і радник львівської поліції, що мав бути наслідником директора поліції Кшачковського. — В Кракові перестав виходити дневник «Dziennik krakowski». — Дня 12. серпня відбуде ся в Ілїнцях (стация Заболотів) вінчанє панни Меланї Дрогомирської, дочки тамошного пароха, з п. Вільгельмом Павлером. — Дня 3. серпня відбуде ся вінчанє укїнченого богослова, Андрея Бенїна, з панною Кміцикевичівною, донькою сьвященника в Дубровиці (почта Сїява, стация зел. Ярослав).

Головний склад комісовий в аптиці під «СРІБНИМ ОРЛОМ»

**Зигмунта Рукера** у Львові. 161 19—2

## Гігієнічна охорона

ДЛЯ ПАНЬ

є найвигіднішою і найлучшою.

Перевисшає всі дотепершні спеціальности ґумові.

Картон 2 злр.



Набути можна в головнім складі

**Винкентія Кучабинського**

Львів, **улиця Коперника.**

На пам'ятку 300-літнього ювілея свв. Церкви рускої

вийшов

# МОЛИТВЕНИКЪ

для христіанъ католикѡвъ обряда руского

під заголовком:

**„СВЯТАА СВЯТЫМЪ“**

1896.

Львѡвъ, Накладомъ В. Кучабинського.

183 7—10

Найновіший сей Молитвеник беручим єго в руку представляє ся користно вже своїм внішнім видом. Формат книжки зграбний і удатний; друк чистий і гарний; папір добрий; коректа старанна; численні образки і відтиски украшають текст; надписи над сторонами улегчають перегляд книги.

Молитвеник сей, переглянений і поправлений власною рукою єго *Еміненцій Пресвященнаго Кардинала Митрополита*, содержить в собі в найпрактичніший спосіб зібрані моленя для ужитку так Церковного як і домашнього, а іменно:

1. Службу Божу або Літургію С. Іоанна Златоустаго з молитвами ієрейскими.
2. Цілу Утреню і Вечерню в незмінних їх частях.
3. Додатки зміни до сих Богослужень, як Тропари, Кондаки, Богородичні і Антіфони на всі праздники урочисті в році.
4. Обширно зложене приготвлене до Свв. Сповіді і Свв. Причастія разом з Псалмами покаянними.
5. Молитви обичні з частию Катехизмовою.
6. Молитви ранні і вечірні від СС. отців зложені, з церковно-славянського на руске толковані.
7. Три акафисти: Ісусу Сладчайшому, Пресв. Діви Марії і С. Николаю.
8. Параклис або Молебен до Пресв. Діви Марії.
9. П'ятдесят ріжних Молитов на всяку потребу в бесіді рускій.
10. Парастас за померших.
11. Пісні набожні і Коляди.
12. Календар церковний і Пасхалія.

Текст церковно-славянський заосмотрений численними обьясненями, при трудніших місцях подані переводи. Окремі части Богослуженя поозначовані наголовками. Книга призначена для осіб ріжного стану, так для мужчин як і невіст, так для молодези як і для старців; а цілю єї — помножене слави Божої, возвисшенє С. Церкви і людске спасенє.

### ЦІНА КНИЖКИ:

оправа в полотно англійске	85 зр.	оправа в шкіру з окутем і клямрою і золотими берегами	170 зр.
„ в півшкіру	1—	„ в шкіру з золотим берегом	180 зр.
„ в півшкіру з окутем і клямрою	120 „	„ в аксамит з золоченями	250—350 зр.
„ в шкіру	120 „	„ в слонєву кість	250—350 зр.
„ в шкіру з окутем і клямрою	140 „		

При більших затребованях, почавши від 10 екземплярів відступає ся 20%о рабату.

Набути можна в головнім складі Винкентія Кучабинського ул. Коперника, Львів.

## Книгарня

„Наукового Товариства імени Шевченка“

у Львові, ул. Академічна ч. 8.

продає слідуєчі книжки:

Корн. Устіянович. М. О. Равський і російський панславизм	—80 зр.
Залуквич. Кістяки Гольбайна ч. 2.	—15 „
»Зеркало« з року 1890 1891 і 1892 по	200 „
Бібліотека Ватківщини ч. II.	—20 „
Север. Задія святої землі	—50 „
Вас. Чайченко. Твори ч. I. 80 кр., ч. II. 60 кр., ч. III.	—80 „
„ Книга казок поезії часть II.	—60 „
„ Під хмарним небом, поезії ч. I.	100 „
„ Хома Макогін, убогий наймит	—15 „
„ Робінзон	—20 „
„ Олесь, Комар, Дума про княгиню, Грицько, Що страшійше, по	—5 „
„ Книга байок	—50 „
К. Т. Подоленко. За громаду. Хроніка	—20 „
Записки товариства імени Шевченка ч. I.—IX. по	100 „
О. Кенан. Сбір ч. I. і II.	120 „
Г. Данилевский. Збігні в Новоросії	100 „
Тарас Шевченко. »Кобзар« 2 томи 450 ар. без перес., з перес.	500 „
„ Кобзар III. том, проза	200 „
„ Кобзар для дітей	—20 „
„ Поезії ч. I. і II. по	—35 „
„ Поезії ч. I. і II. по	—20 „
Мапа етнографічна України Русі	—80 „
Книга пісень Генрика Гейне, Лесі Українки	—60 „
„ Стависького	—60 „
Лесь Українка. На крилах пісень	—80 „
М. Лисенко. Коза дєреза, дитяча оперета	—80 „
„ Радьяна ніч, опера	—80 „
Твори Трофима Знїківського ч. I. і II. по	100 „
Еміль Золя. Мрія, повість	100 „
Еркман Шатріян. Пані Тереса, повість	—80 „
Вол. Короленко. Сліпий музикант, повість	—60 „
О. Я. Кониський. Оповіданя	—30 „
„ Грішники	—20 „
„ Т. Шевченко, вік ларубочий	—20 „
„ в академії	—20 „
„ до арешту	—20 „
Юрій Еберс. Ното sum, повість	120 „
„ Стефан Лаврентій	270 „
Евген. Гребінка. Чайковський, повість	—70 „
„ Байки	—10 „
Ганна Кері. Замок Делі, повість	250 „
Всеволод Гаршин. Малірі, оповіданє	—10 „
М. Родзевичина. Дєвайгіс, повість	100 „
Павло Граб. Збігнік поезії ч. I.	—20 „
„ З чужого поля	—20 „
„ З півночі	—20 „
Фр. Равіта. Гетьман Мазєпа	120 „
Вальтер Скот. Рішард львине серце, повість	120 „
Уманець і Спілка. Словар російско-український	250 „
„ часть I. і II. по	—60 „
Петро Люті. Рибак ісландский, повість	—60 „
Іван Безсторонний. Відношеня обрядові в всхідній Галичині	—80 „
І. А. Гончаров. Обломов, повість	180 „
М. Загірня. Жанна д' Арк, орлеанська дїва	—10 „
„ Про Оврама жидовина і Хведора християнина	—10 „
Юрій Онет. Великий лім, повість	200 „
Володимир Навроцкий. Твори ч. I.	120 „
Вільгельм Гілерн. Власним силами, повість	120 „
Ігнат Опішкєвич. Руска бібліотека ч. III.	150 „
Федор Достоевский. Вина і кара, повість	400 „
Др. Кость Левицкий. Німецко-руський словарь правничий	350 „
„ »Руска Правда«, пам'ятник староруский	—50 „
Юл. Стінде. Родина Бухгольців, повість	100 „
Кость Федьків. Квіточка	—20 „
„ Вілочок	—20 „
Гордієнко. Картагенці і Римляни	—20 „
Забавки, мєажєрия, гостинєць, звїринець, образки по	—10 „
Др. Л. Кельнер. Історія педагогії	—60 „
Др. Евг. Олєсницький. Право пропінанції Шевченка в 26 році життя, фотографія	—50 „
Г. Раймунд. Міщанске племя	120 „
Адам. Гроші а праця	820 „
Карль Дікенс. Новорічні дзвони	—60 „
„ Олівер Твіст	120 „
Мовр. Іокай. Новий дїдич	150 „
Бальзак. Батько Горіо	200 „
Альф. Додє. Фромонт молодший і Ріслєр старший	180 „
„ Набоб	270 „
Мих. Вербицкий. Завіщанє Т. Шевченка, ноты	—50 „

### РОБІТНЯ СТОЛЯРСКА

**МИХАЙЛА ВАСИЛИЦІ**

у Львові, улица Різницка ч. 13.

Виконує всілякі роботи столярскі а іменно: меблі, порталі, іконостаси церковні, лавкі шкільні і церковні як також будовляні роботи приймає по уміркованих цінах.

З поважанєм

155 8—10

**М. ВАСИЛИЦЯ.**

**Т. А. КАЛІЧЕК.**

Робітня

**убрань жіночих**  
у Львові, Ринок ч. 25.,  
(I. поверх)

приймає всілякі замовленя і виготовляє їх з густом і елеганцією після найсвіжіших журналів.

З Друкарні В. А. Шийковского.

1000 туюток цигаретових за 1 зр. поручає фабрика туюток **АНТОНІНИ МАЗУРКЕВИЧ** Львів, улица Галицка число 12. Замавляючим 5.000 туюток разом опакованє і відсилка franco.

### За певну і добру льокацію

поруцаємо

- 4 1/2% листи гіпотечні
- 4% листи гіпотечні коронови
- 5% листи гіпотечні преміювані
- 4% листи товариства кредитового земского
- 4 1/2% листи Банку краєвого
- 5% облігації Банку краєвого
- 4% позичку краєву
- 4% облігації пропінанційні і всілякі ренти державні

Ті папери продаємо і купуємо по найточнішій курсі деннім.

**КОНТОРА ВИМІНИ**

ц. к. упр. гал. анц.

# БАНКУ ГИПОТЕЧНОГО

Контора виміни і відділ депозитовий перенесені до льокалю партерового в будинку банковім.

(28)—?

## „ДНЬСТЕРЪ“

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

у Львові в домі „Просвіти“ Ринок ч. 10.

перше і одинокє руске товариство асекураційне, припорученє Вєч. Духовенству і всім вірним через Ем. Кард. Митр. і Прєсєв. Еп. Ординарияти всіх трех Епархій, обезпечє будинки, худобу, господарскі знаряди, збіжє в зерні і соломі, сіно в стогах і будинках против шкідливых огнях за можливо найнизкою оплатою.

Школи ліквідувє ся і виплачує ся сейчас по пожарі а договори заклочєні з першими Товариствами контрасекураційними подають „Дньстерови“ можність обезпечувати і виплачувати і найвиші суми.

Поліси „Дньстра“ приймає Банк краєвий при позичках гіпотечних.

На житє можна обезпечити ся через „Дньстеръ“ після всіх можливых комбінаций в Товаристві взаїмних обезпечєнь в Кракові, котре дає як найкористнійші услєвія і видає поліси і квїти в рускій язичі.

Товариство взаїмного кредиту „Дньстеръ“ стоваришенє зарєєстрованє з обмеженою поручкою, приймає від своїх членів і третих лиць вкладки до опроцентованя по 5%о. Гарантія цілковита. Удїли по 50 корон. Позички удїляють ся тільки властителям реальностей, вільних від тягарів, за поручкою двох членів. З позичок відтєгає ся дєсятя часть на удїл.

Зголошеня о удїленє агенції в місцевостях де „Дньстеръ“ не є заступлений, приймають ся. (58—?)

## Учитель

орган руского товариства педагогичн. двотиждневник педагогично-науковий, виходить від 1-го червня 1889 у Львові ул. Вірменська ч. 2. Передплата на цілий рік 3 зр., на пів року 1.60 кр., на чверть року 1 зр.